

სსიპ კეხიჯვარის საჯარო სკოლა

ინტეგრირებული ზოგადი მოდული-მათემატიკური წიგნიერება

სტუდენტი: მარიამ მეტრეველი

პრაქტიკული დავალება N1

ფინანსური მათემატიკის საწყისები:

ცხოვრების განმავლობაში ადამიანებს უამრავი ფინანს-სური გადაწყვეტილების მიღებით უწევთ, რომელთაგანაც ნაწილი ფინანსურ ორგანიზაციებთან თანა-მშრომლობასთანაა დაკავშირებული. გადაწყვეტი-ლება შესაძლოა მასშტაბური იყოს, როგორიცაა, მაგალითად, ბინის შეძენა, თანხის დაბანდება, ან, ერთი შეხედვით, უმნიშვნელოც, როგორიცაა, მაგა-ლითად, ყოველთვიური კომუნალური გადასახადების გადახდა, ავტომობილის დაზღვევა. თუმცა, დღე-ვანდელ რეალობაში ფინანსური პროდუქტები და ინსტრუმენტები ხშირად იმდენად კომპლექსურია, რომ გადაწყვეტილების მიღება არც თუ ისე მარტივია. მოიძიეთ, ინფორმაცია ბანკზე, საბანკო პროდუქტებსა და საბანკო ტერმინებზე (რას ეწოდება დეპოზიტი, სესხი, ანგარიში, საპროცენტო განაკვეთი, მარტივი და რთული პროცენტი და სხვა); გამოკითხეთ, ხალხი თქვენ ირგვლივ და დაადგინეთ, სესხით უფრო მეტი ადამიანი სარგებლობს თუ დეპოზიტით? დაადგინეთ, არიან თუ არა კმაყოფილი სესხის აღებით? არიან თუ არა კმაყოფილები დეპოზიტის გახსნით?

წარმოიდგინეთ, ადამიანს სჭირდება 10 000 ლარი მანქანის საყიდლად, რა უფრო ხელსაყ-რელია, დადოს დეპოზიტი თანხა 5 წლის ვადით და 5 წლის მერე იყიდოს მანქანა თუ აიღოს სესხი 5 წლის ვადით, იყიდოს და ყოველ-თვიური შენატანით გადაიხადოს სესხი? შეადა-რეთ ორი სიტუაცია ერთმანეთს.

შეკითხვები: იმისათვის, რომ შეადაროთ, დარეკეთ ბანკში და გაარკვიეთ, მოცემული დღის

მონაცემებით, რა პირობებია დეპოზიტისთვის და რა პირობებია სესხისთვის (რამდენ პროცენტთან განაკვეთებია თითოეული შემთხვევისთვის).

პრეზენტაციისას ხაზგასმით უპასუხეთ დავალების კითხვებს, ასევე მზად იყავით იმსჯელოთ შემდეგ საკითხებზე:

ნაშრომის პრეზენტაციისას ხაზგასმით წარმოაჩინეთ:

I. რას ნიშნავს დეპოზიტი (ანაბარი)? სესხი?

II. რას ნიშნავს პროცენტი და როგორ ხდება მისი

დაანგარიშება? ასევე, რას ნიშნავს საპროცენტო

განაკვეთი? იმსჯელეთ, რა მეთოდით ხდება

პროცენტის დაანგარიშება ანაბარზე თანხის

დადების დროს ან სესხის აღების დროს? იმსჯე-

ლეთ, რა წესით ხდება დარიცხვა მარტივი და რთული პროცენტის?

III. რა განსხვავებაა მარტივ და რთულ პროცენტს შორის? წარმოიდგინეთ, რომ ბანკში უნდა განათავსოთ x ლარი t წლით, როგორ დაიანგარიშებთ: იცით თუ არა, რომ ბანკი მათ, ვინც ფულს ინახავს ბანკში, უხდის სარგებელს, ანუ ბანკში შეტანილ თანხას, ბანკი უმატებს გარკვეულ თანხას თქვენ სასარგებლოდ. ასევე, ალბათ, გსმენიათ, რომ ადამიანები ხშირად იღებენ ბანკისგან თანხას სესხად, რა შემთხვევაშიც, პირიქით, ბანკს უხდის სარგებელს. საინტერესოა გამოვიკვლიოთ, რა პრინციპით ითვლის სარგებელს როგორც თქვენს, ასევე, თავის სასარგებლოდ. იმისათვის, რომ გამოვიკვლიოთ ბანკის მუშაობა შევასრულოთ დავალება.

საქართველოს ბანკი არის ერთ-ერთი ყველაზე დიდი და წარმატებული ფინანსური ინსტიტუტი ჩვენს ქვეყანაში. იგი მნიშვნელოვან როლს ასრულებს საქართველოს ეკონომიკის განვითარებაში და მოსახლეობის ფინანსური კეთილდღეობის ამაღლებაში. ბანკი ემსახურება როგორც ფიზიკურ, ასევე იურიდიულ პირებს და სთავაზობს მათ მრავალფეროვან საბანკო პროდუქტებსა და მომსახურებებს.

საქართველოს ბანკი დაარსდა 1903 წელს, როგორც თბილისის სამეზავრო ბანკი. მას შემდეგ მან განვლო არაერთი ეტაპი — საბჭოთა პერიოდის ნაციონალიზაცია, დამოუკიდებლობის შემდეგ კი კერძო კომერციულ ბანკად ჩამოყალიბდა.

2000-იანი წლებიდან ბანკმა დაიწყო სწრაფი განვითარება, დანერგა თანამედროვე ტექნოლოგიები და გახსნა მრავალი ფილიალი საქართველოს სხვადასხვა ქალაქში. დღეს იგი წარმოადგენს ერთ-ერთ წამყვან საფინანსო ორგანიზაციას კავკასიის რეგიონში.

საქმიანობა და სერვისები

საქართველოს ბანკი მომხმარებლებს სთავაზობს მრავალფეროვან სერვისებს, მათ შორის:

სადეპოზიტო ანგარიშები

სესხები და იპოთეკური სერვისები

ბიზნესსესხები მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის

საერთაშორისო გადარიცხვები

ონლაინ და მობილური ბანკინგი

ბარათები (სადებეტო და საკრედიტო) ბანკი განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს ციფრულ განვითარებას — მისი მობილბანკი ერთ-ერთი ყველაზე ფუნქციურია რეგიონში და მომხმარებლებს საშუალებას აძლევს თითქმის ყველა ოპერაცია დისტანციურად შეასრულონ.

საქართველოს ბანკი საქართველოს ეკონომიკის ერთ-ერთი საყრდენია. მისი საშუალებით მრავალი ბიზნესი იღებს დაფინანსებას, მოსახლეობა — იპოთეკურ სესხებს, ხოლო სახელმწიფო ბიუჯეტი — საგადასახადო შემოსავლებს. ბანკი ასევე აქტიურად არის ჩართული სოციალურ და საქველმოქმედო პროექტებში, ხელს უწყობს განათლების, კულტურისა და გარემოს დაცვის სფეროების განვითარებას.

დეპოზიტი არის თანხა, რომელსაც ადამიანი ან ორგანიზაცია ათავსებს ბანკში გარკვეული დროით, რათა უსაფრთხოდ შეინახოს და ამავდროულად მიიღოს სარგებელი. როდესაც ადამიანი ბანკში

ათავსებს ფულს დეპოზიტის სახით, ბანკი ამ თანხას იყენებს სხვადასხვა ფინანსური ოპერაციისთვის (მაგალითად, სესხების გასაცემად) და ამის სანაცვლოდ დეპოზიტორს უზღდის პროცენტს. ამ პროცენტის ოდენობა დამოკიდებულია დეპოზიტის ტიპზე, ვადაზე და ბანკის პოლიტიკაზე.

ანაბარი არის თანხა, რომელსაც ადამიანი ან ორგანიზაცია ათავსებს ბანკში გარკვეული დროით, სარგებლის (პროცენტის) მისაღებად. ანაბარი ერთ-ერთი ყველაზე უსაფრთხო და გავრცელებული გზაა ფულის დასაზოგად და შესანახად. როდესაც ადამიანი ხსნის ანაბარს, იგი თანხას ანდობს ბანკს. ბანკი ამ ფულს იყენებს ეკონომიკურ საქმიანობაში — მაგალითად, გასცემს სესხებს სხვა პირებზე — და სანაცვლოდ ანაბარზე დარიცხავს პროცენტს, რაც არის მომხმარებლის შემოსავალი. ამიტომ, ანაბარი არის ერთგვარი შეთანხმება მომხმარებელსა და ბანკს შორის: ბანკი ინახავს და იყენებს შენს ფულს, შენ კი იღებ პროცენტს.

ვადიანი ანაბარი არის ფული, რომელსაც ადამიანი ათავსებს ბანკში წინასწარ განსაზღვრული ვადით — მაგალითად, 3 თვით, 6 თვით, 1 წლით ან მეტით — და ამ ვადის გასვლის შემდეგ იღებს სარგებელს ანუ პროცენტს. როდესაც მოქალაქე ხსნის ვადიან ანაბარს, იგი ბანკს აძლევს უფლებას გამოიყენოს ეს თანხა გარკვეული დროით. ბანკი ამ ფულს უძღვება სესხებად სხვა მომხმარებლებს ან ბიზნესებს, ხოლო ანაბარის მფლობელს აძლევს პროცენტს — ეს არის მისი შემოსავალი. ვადიანი ანაბარი განსხვავდება მოთხოვნამდე ანაბარისგან იმით, რომ ამ შემთხვევაში ფულის გამოტანა ვადადღე შეუძლებელია ან იწვევს პროცენტის დაკარგვას. ამიტომ, ადამიანი წინასწარ უნდა დაგეგმოს, რა ვადით სურს თანხის დაბანდება.

უვადო ანაბარი არის ისეთი ანაბარი, სადაც ადამიანს შეუძლია ფულის შეტანა და გამოტანა ნებისმიერ დროს, ვადის გარეშე. უვადო ანაბარი განკუთვნილია იმ ადამიანებისთვის, ვინც არ იცის ზუსტად, როდის დასჭირდება ფული და უნდა, რომ თანხა იყოს ხელმისაწვდომი ნებისმიერ მომენტში. ბანკი ასეთ ანაბარზე დარიცხავს პროცენტს, მაგრამ ეს პროცენტი, ჩვეულებრივ, დაბალია, რადგან ფული შეიძლება ნებისმიერ დროს გამოიტანო და ბანკი ვერ იყენებს მას გრძელვადიანად.

საქართველოს ბანკი ერთ-ერთი ყველაზე დიდი ფინანსური ინსტიტუტია ჩვენს ქვეყანაში, რომელიც მომხმარებლებს სთავაზობს სხვადასხვა ტიპის სესხებს — როგორც ფიზიკური პირებისთვის, ისე ბიზნესებისთვის. სესხის მიზანია დაეხმაროს ადამიანს ან კომპანიას ფინანსური მიზნების განხორციელებაში მაგალითად, საცხოვრებლის შეძენაში, ბიზნესის გაფართოებაში ან პირად საჭიროებებში.

1. მომხმარებლის სესხი

ეს არის ყველაზე გავრცელებული სესხი, რომელსაც ბანკი გასცემს ფიზიკურ პირებზე. მისი საშუალებით შესაძლებელია ავეჯის, ტექნიკის, მოგზაურობის ან სხვა პირადი ხარჯების დაფინანსება. მომხმარებლის სესხი გაიცემა გარკვეული ვადით, ჩვეულებრივ რამდენიმე წლით, და მასზე დარიცხული პროცენტი დამოკიდებულია თანხის ოდენობასა და სესხის ვადაზე.

2. იპოთეკური სესხი

იპოთეკური სესხი გამოიყენება ბინის, სახლის ან მიწის შესაძენად, აგრეთვე საცხოვრებლის მშენებლობისთვის. ეს არის გრძელვადიანი სესხი, რომელიც უზრუნველყოფილია უძრავი ქონებით. ბანკი მომხმარებელს აძლევს საშუალებას, ბინა შეიძინოს ახლა და გადაიხადოს ნელ-ნელა, გარკვეული პერიოდის განმავლობაში.

3. ბიზნესსესხი

საქართველოს ბანკი აქტიურად ეხმარება მცირე და საშუალო ბიზნესებს განვითარებაში ბიზნესსესხი გაიცემა სანარმოს გაფართოებისთვის, ახალი ტექნიკის შესაძენად, პროდუქციის წარმოებისთვის ან სხვა საქმიანობის დასაფინანსებლად. ასეთი სესხები ხელს უწყობს სამუშაო ადგილების შექმნას და ქვეყნის ეკონომიკური ზრდას. ეს სესხი განკუთვნილია ახალი ან მეორადი ავტომობილის შესაძენად. ბანკი გეხმარება, გადაიხადო მანქანის ღირებულება ნაწილებად, რაც მომხმარებლისთვის უფრო მოსახერხებელია.

5. სტუდენტური და სასწავლო სესხი

საქართველოს ბანკი სთავაზობს ახალგაზრდებს სასწავლო სესხებს, რომლებსაც შეუძლიათ დაფინანსება როგორც საქართველოში, ისე უცხოეთში სწავლისთვის. ასეთი სესხი ხშირად გაიცემა შეღავათიანი პირობებით და სპეციალური საგანმანათლებლო პროგრამებით.

ჩავატარე გამოკითხვა:

15 ადამიანი იყენებს ანაბარს

12 იყენებს დეპოზიტს

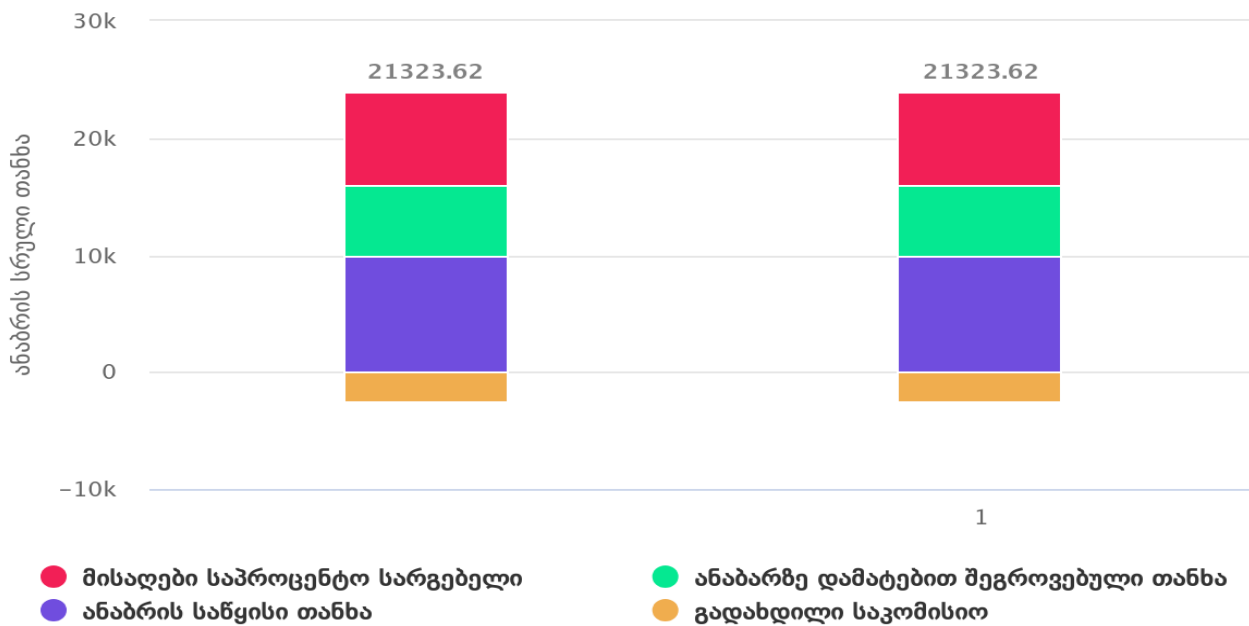
ჩემი გამოკითხვიდან გამომდინარე, აღმოჩნდა რომ ადამიანების უმეტესი ნაწილი იყენებს ანაბარს, ხოლო დანარჩენი, მცირე ნაწილი დეპოზიტს.

დეპოზიტი:

ანაბრის გახსნის თარიღი	2022/01/14	
ანაბრის საწყისი თანხა	10 000	
ანაბრის ვადა (თვე)	60	
ანაბრის წლიური საპროცენტო განაკვეთი	10%	
ყოველთვიური დანამატი ანაბარზე	100	
პროცენტის დარიცხვის მეთოდი	რთული	▼
პროცენტის კაპიტალიზაციის პერიოდულობა	ნახევარწლიური	▼
ყოველთვიური საკომისიო	3	
განაღების საკომისიო	10%	

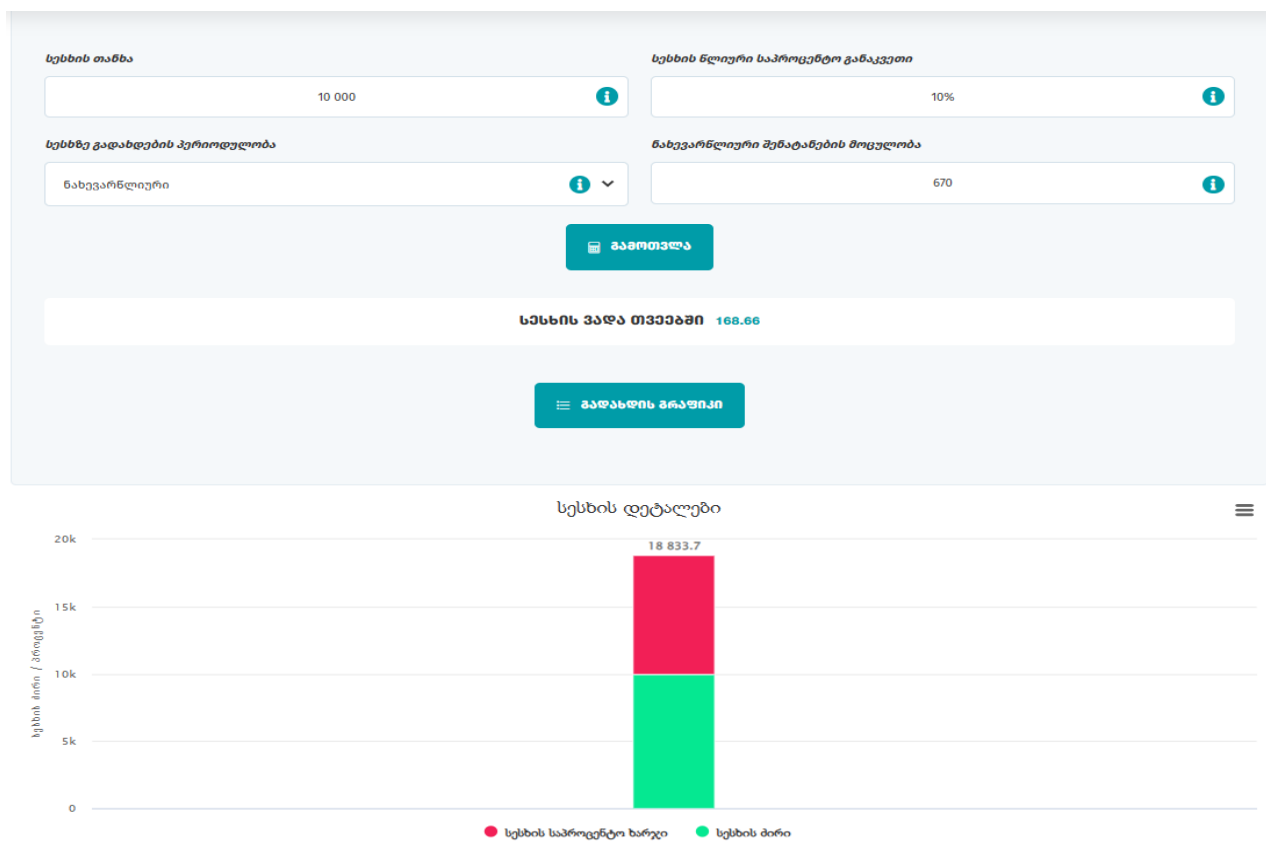
ანაბრის გახსნის თარიღი	2022/01/14	
ანაბრის საწყისი თანხა	10 000	
ანაბრის ვადა (თვე)	60	
ანაბრის წლიური საპროცენტო განაკვეთი	10%	
ყოველთვიური დანამატი ანაბარზე	100	
პროცენტის დარიცხვის მეთოდი	რთული	▼
პროცენტის კაპიტალიზაციის პერიოდულობა	ნახევარწლიური	▼
ყოველთვიური საკომისიო	3	
განაღების საკომისიო	10%	

ანაბრის დეტალები

Highcharts.com

სესხი:

პერიოდი	პერიოდული შენაბანი	პროცენტი	ძირითადი თანხა	საპროცენტო ჩაბეჭდი
1	660.00	600.00	60.00	9940.00
2	660.00	596.40	63.60	9876.40
3	660.00	592.58	67.42	9808.98
4	660.00	588.54	71.46	9737.52
5	660.00	584.25	75.75	9661.77
6	660.00	579.71	80.29	9581.48
7	660.00	574.89	85.11	9496.37
8	660.00	569.78	90.22	9406.15
9	660.00	564.37	95.63	9310.52
10	660.00	558.63	101.37	9209.15
11	660.00	552.55	107.45	9101.70
12	660.00	546.10	113.90	8987.80
13	660.00	539.27	120.73	8867.07
14	660.00	532.02	127.98	8739.10
15	660.00	524.35	135.65	8603.44
16	660.00	516.21	143.79	8459.65
17	660.00	507.58	152.42	8307.23
18	660.00	498.43	161.57	8145.66
19	660.00	488.74	171.26	7974.40
20	660.00	478.46	181.54	7792.86
21	660.00	467.57	192.43	7600.44
22	660.00	456.03	203.97	7396.46
23	660.00	443.79	216.21	7180.25
24	660.00	430.82	229.18	6951.07

25	660.00	417.06	242.94	6708.13
26	660.00	402.49	257.51	6450.62
27	660.00	387.04	272.96	6177.65
28	660.00	370.66	289.34	5888.31
29	660.00	353.30	306.70	5581.61
30	660.00	334.90	325.10	5256.51
31	660.00	315.39	344.61	4911.90
32	660.00	294.71	365.29	4546.61
33	660.00	272.80	387.20	4159.41
34	660.00	249.56	410.44	3748.97
35	660.00	224.94	435.06	3313.91
36	660.00	198.83	461.17	2852.75
37	660.00	171.16	488.84	2363.91
38	660.00	141.83	518.17	1845.75
39	660.00	110.74	549.26	1296.49
40	660.00	77.79	582.21	714.28
41	660.00	42.86	617.14	97.14

დასკვნა: ფინანსური გადანჯვეტილებები ყოველდღიურ ცხოვრებაში მნიშვნელოვანია. დეპოზიტი ან ანაბარი საშუალებას აძლევს ადამიანს ფული უსაფრთხოდ შეინახოს და მიიღოს სარგებელი პროცენტის სახით, ხოლო სესხი საშუალებას აძლევს გამოიყენოს ფული წინასწარ, მაგრამ ბანკისთვის პროცენტი გადაიხადოს.

ჩემი გამოკითხვის მიხედვით, 15 ადამიანი იყენებს ანაბარს, 12 – დეპოზიტს. ეს მიუთითებს, რომ უფრო ბევრი ადამიანი ფულის დაცვასა და სარგებლის მიღებას ანიჭებს უპირატესობას, ვიდრე სესხის აღებას.